

РІШЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Спеціалізована вчена рада Київського національного університету культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України, м. Київ, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» Кучеру Ростиславу Станіславовичу на підставі прилюдного захисту дисертації «Просторовий дизайн імерсивного театру в контексті мистецьких практик» за спеціальністю 022 «Дизайн» 23 вересня 2025 року.

Кучер Ростислав Станіславович, 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2021 році Київський національний університет культури і мистецтв за спеціальністю «Сценічне мистецтво».

З 2021 року навчається в аспірантурі Київського національного університету культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України.

Дисертацію виконано у Київському національному університеті культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник: **Удріс-Бородавко Наталя Сергіївна**, кандидат соціологічних наук, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, завідувач кафедри графічного дизайну.

Здобувач має 15 опублікованих праць за темою дисертації, з них 13 праць написано без співавторів, 1 стаття у науковому фаховому виданні України, 2 статті у періодичних наукових виданнях, включених до наукометричних баз Scopus та Web of Science Core Collection:

1. Кучер Р. С. Роль просторового дизайну при втіленні імерсивного досвіду ігрових квест-кімнат. *Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну*. 2023. № 6 (1). С. 153–161.

2. Kucher R., Vakulenko D., Boiko V., Roman R., Dokolova A. Problems of the Crisis of Spatial Design of Art Events in Conditions of Military Aggression (Ukrainian Experience). *Convergences - Journal of Research and Arts Education*. 2024. Vol. 17. № 33. P. 185–200..

3. Ilnitska O., Kucher R., Vakulenko D., Boiko V., Pratskov R. The identity of stage design as a component of Ukrainian culture of the 21st century. *New Design Ideas*. 2024. Vol. 8. № 3. P. 641–655.

Офіційні опоненти:

Михайлова Рада Дмитрівна, доктор мистецтвознавства (26.00.01), професор, Київський національний університет технологій та дизайну,

професор кафедри графічного дизайну дала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Хоча у роботі наводяться приклади зарубіжних і українських імерсивних практик, було б доречно розширити порівняння різних національних моделей організації простору. Зокрема, більш докладно окреслити відмінності між західноєвропейськими, британськими та українськими тенденціями, що надало б дослідженню ще більшої глибини та універсальності.

2. У роботі вагомо представлено роль мультимедійних технологій, однак перспективним виглядає більш докладний аналіз питань інтеграції новітніх VR/AR-рішень, алгоритмів штучного інтелекту та сенсорних технологій у дизайн простору, що відкриває для імерсивного театру ще ширший спектр інновацій.

3. Автор зосередився на концептуальних засадах і практичних прикладах, проте у майбутньому варто розробити методичні рекомендації чи практичні алгоритми для фахівців – наприклад, схеми проектування маршруту глядача, чек-листи для безпечної організації інтерактивних просторів, інструктивні матеріали для дизайнерських та режисерських команд..

4. У сучасному культурному та дизайнерському дискурсі є актуальним аспект sustainable design, що передбачає увагу до екологічності матеріалів, повторного використання конструкцій, енергоефективності мультимедійних систем. Бажано це врахувати і відтворити в роботі, зважаючи на масове виробництво культурних продуктів.

5. Дисертант слушно підкреслює роль глядача як співтворця дійства. З цієї точки зору перспективним є розширене осмислення питань інклюзивності: як адаптувати імерсивні простори для людей з обмеженою мобільністю чи сенсорними особливостями, як проектувати маршрути, доступні для різних аудиторій. Розгляд такого аспекту надав би роботі ще більшої суспільної значущості

Гоцалюк Алла Анатоліївна, доктор філософських наук (09.00.03), професор, Київський національний університет будівництва та архітектури, професор кафедри філософії дала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У дисертації домінує якісний, описово-аналітичний підхід, що є цілком виправданим для мистецького дослідження. Проте з огляду на зростання інтересу до вимірюваності культурних практик, перспективним було б доповнити аналіз кількісними методами. Це можуть бути соціологічні опитування глядачів щодо рівня занурення, статистичні дані про

відвідуваність імерсивних проєктів, heat-maps чи карти руху аудиторії в просторі, використання трекінгових технологій для фіксації траєкторій взаємодії. Такі інструменти дозволили б отримати додаткові емпіричні підтвердження ефективності дизайнерських рішень.

2. Автор слушно торкається музейних та інсталяційних практик, однак у перспективі дослідження могло б ширше інтегрувати міжгалузевий порівняльний аналіз. Імерсивний театр має очевидні точки дотику з кінематографом (особливо з інтерактивним кіно), відеоігровою індустрією (принципи нелінійного сторітелінгу, взаємодії), VR- та AR-досвідом (створення повністю віртуальних середовищ). Розгляд цих паралелей дозволив би показати, що просторовий дизайн імерсивного театру є частиною ширшого процесу трансформації візуально-комунікативних практик сучасності.

3. Дисертація ґрунтовно аналізує художні та дизайнерські параметри, проте важливо пам'ятати, що жоден імерсивний проєкт не існує поза економічним контекстом. Було б цінним додати елементи аналізу бюджетування постановок, собівартості використаних матеріалів і технологій, фінансової доцільності тих чи інших дизайнерських рішень. Вивчення взаємозалежності між художніми завданнями й ресурсними можливостями посилює прикладне значення роботи для продюсерів і менеджерів культурних інституцій.

4. Важливим напрямом розвитку теми може стати більш докладне вивчення того, як різні групи глядачів сприймають імерсивні вистави. Зокрема, можна було б дослідити вплив віку, культурної підготовки, професійного досвіду чи навіть особистісних когнітивних особливостей на глибину занурення. Такий аналіз дозволив би проєктувати простір більш адресно й адаптивно, враховуючи специфіку аудиторії.

5. Імерсивний театр за своєю природою є ефемерним мистецтвом, а тому його документування та архівація є особливо проблемними. Було б цінним запропонувати методичні рекомендації щодо збереження досвіду реалізованих проєктів: 3D-сканування просторів, відеофіксація інтерактивних моментів, створення цифрових архівів сценаріїв і маршрутів глядача. Це сприяло б як збереженню культурної спадщини, так і подальшому аналізу та відтворенню імерсивних практик.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Совгира Т. І., доктор культурології, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, декан факультету івент-менеджменту, фешн і шоу-бізнесу. Без зауважень.

Варивончик А. В., доктор мистецтвознавства, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, професор кафедри дизайну і технологій. Без зауважень.

Мельник М. М., кандидат мистецтвознавства, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, професор кафедри режисури естради і шоу. Без зауважень.

Михайлова Р. Д., доктор мистецтвознавства, професор, Київський національний університет технологій та дизайну, професор кафедри графічного дизайну. Без зауважень.

Гоцалюк А. А., доктор філософських наук, професор, Київський національний університет будівництва та архітектури, професор кафедри філософії. Без зауважень.

Результати голосування:

«За» – п'ять членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада Київського національного університету культури і мистецтв присуджує **Кучеру Ростиславу Станіславовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн».

Голова спеціалізованої
вченої ради

Тетяна СОВГИРА